

**Discussie naar aanleiding van de voordracht
van den heer L. Bosch.**

Van Nieuwenhoven Helbach: De Heer Bosch heeft eenige kronen met gegoten basis laten zien. Ik vind een gegoten basis voor een stifttand minder nauwkeurig dan een geslagen basis, welke van een plaatje van zuiver goud wordt gemaakt. We hebben toch altijd een verschil tusschen uitzetting en inkrimping van het model in was, de inbeddingsmassa en het te gebruiken goud, terwijl tevens, hoe goed ook gegoten, de basis oneffenheden vertoont in den vorm van blaasjes die, hoe klein ook, ontstaan door de poreusheid van de inbeddingsmassa. Daarom gebruik ik bij stifttanden en ook bij groote inlay's, een plaatje van zuiver goud, wat eerst op een modelletje wordt gemaakt, maar dan in den mond zelf, dus op wortelvlak of in caviteit aangebruineerd wordt met polijstinstrumenten en met den goudhamer verder aangedreven wordt. Het is een zeer kleine moeite om dan bij een gladde wortel- of caviteit-vlakte een uiterst nauwkeurige aansluiting te verkrijgen.

Wat betreft de boren, welke de Heer Bosch heeft laten zien, wil ik zeggen dat men met zulke boren in de mogelijkheid verkeert te perforeren. Kent de Heer Bosch de Kerr-boren? Dit zijn boren, waarvan het borende gedeelte is een vierkante draad, die spiraalsgewijze is gedraaid en waarvan de punt zoo is, dat ze niet snijdt. Ze zijn in zes opeenvolgende maten te verkrijgen. Men begint met de dunste en gaat daarmee zoo ver als men de stift lang wil maken; deze soepele boor volgt het kanaal als van zelf; dan neemt men een opvolgende maat en zoo voort totdat men de voldoende wijfde heeft verkregen, met bijna geen kans om te perforeren.

Van der Linde: De Heer Bosch gebruikt voor 't aanbrengen van een molaarband voor regulatie-doeleinden

een carborundsteen, waarmede hij den band over het contactpunt heen drukt. Spr. gebruikt daarvoor het houten handvat van een mondspiegel, waarvan het uiteinde over een afstand van b.v. 2 c.M. tot op de helft van de dikte wordt weggesneden. Het platte vlak, dat daardoor ontstaat, wordt op den band geplaatst en we laten den patiënt er zelf op bijten. Daarbij kan dan het dikkere gedeelte van het handvat nog rusten op het buisje, aan de buitenzijde van den band.

De Heer *Klinkhamer* is het niet eens met den Heer *van Nieuwenhoven Helbach* wat betreft de aansluiting van gegoten en geslagen wortelvlakken van stifttanden en protheses. Spr. zoude gaarne van *Helbach* weten hoe hij dat kan verdedigen. Zijn ondervinding is, dat gegoten voorwerpen altijd beter aansluiten dan geslagen. Ook groote inlays giet hij direct en hij gebruikt daartoe 24 kar. goud. Dit goud gebruikt hij ook voor de stiften van stifttanden.

De Heer *Margadant* zou gaarne willen weten, van den vorigen spreker, die bij het onderwerp „inlays” aanbeveelt 24 kar. goud te gebruiken, of hij niet de ondervinding heeft, dat 24 kar., vooral bij groote inlays, te veel aan slijtage onderhevig is.

De Heer *J. Sanders Ezn.* zegt dat, om een band over het contactpunt op z'n plaats te brengen, men dikwijls, behalve het houten spiegelheft, door *Vander Linde* genoemd, ook gebruik kan maken van een stukje onge vulcaniseerde caoutchouc tusschen linnen, hetwelk met den duim op den band gedrukt wordt. Dit geeft wat meer mee dan het houten heft en dit is dikwijls van voordeel.

Van Nieuwenhoven Helbach: Naar aanleiding van hetgeen de Heer *Klinkhamer* heeft aangevoerd als tegenwerping op mijn debat met den Heer *Bosch*, meen ik te moeten opmerken, dat coll. *Klinkhamer* hier het voorbeeld gebruikt van de geslagen gouden prothese-plaat, om aan te toonen, dat een geslagen

wortelvlak voor stifttand minder juist aansluit dan een gegoten, doch de vergelijking is ten eenenmale onjuist. Bij de geslagen prothese-plaat gebruiken wij modellen van modellen, welke eenigszins aan verandering onderhevig zijn (bij het slaan bijv.), zoodat, hoe goed ook geslagen, de plaat op verhevenheden altijd — al is het ook weinig — moet drukken. Bij het maken van een basisplaatje voor caviteit of wortelstomp, polijsten wij deze tenslotte direct hier op aan, waardoor we een zeer nauwkeurige aansluiting kunnen verkrijgen, daar het zuivere goud zich zeer gemakkelijk laat aandrijven.

De Heer *Klinkhamer* zegt, dat hij het niet eens is met *Helbach*; het verschil tusschen plaat voor prothese en worteloppervlak is alleen de grootte. Hoe goed geslagen de plaat moge zijn, het gieten zal toch steeds zuiverder aansluiting geven. De kwestie van krimpen van het goud en daardoor niet goede aansluiting, ligt misschien in de inbeddingsmassa. De in den handel zijnde is niet goed; ik gebruik een eigen massa, die me zeer goed bevalt.

Hierop vraagt de Heer *Buisman* aan *Klinkhamer* naar de samenstelling van zijn ideale inbeddingsmassa.

De Heer *Klinkhamer*: Ik zal de samenstelling mededeelen als ik die zelf volkomen weet, aangezien zij een handelsproduct bevat, waarvan mij de samenstelling nog niet volkomen bekend is.

De Heer *Lourens Bosch* repliceerend zegt: Evenals den Heer *Klinkhamer* is mij het voordeel van een geslagen plaat, die later aangebruineerd wordt, niet duidelijk. Indien inderdaad een absolute aansluiting verkregen mocht worden door de methode, die de Heer v. N. H. aanraadt, dan zou het weinig cement, voor de hechting gebruikt, een fout scheppen, die niet meer te elimineeren zou zijn. Bovendien is men door die methode gebonden aan betrekkelijk vlakke vormen van caviteiten.

Het gebruik van de „*Kerr-boren*” mag beter zijn, spreker kent ze niet en wil er gaarne eens kennis mee maken,

maar bij slot van rekening is het de handigheid van den tandarts, die perforatie voorkomt.

De methode voor 't aanbrengen van molaarbanden, die de heeren Van der Linde en Sanders gaven, was me onbekend, ik noemde alleen, wat ik zelf er op bedacht had. Gaarne geef ik toe, dat hun wijze van handelen me zeer practisch voorkomt. ¹⁾

---

¹⁾ Nu bij het nazien der proeven kan ik verklaren, dat het carborundumsteentje geheel verdrongen is door het spiegelhandvat en ongevulcaniseerde caoutchouc tusschen linnen. L. B.